

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Vladika a sudcov JUDr. Jozefa Kolcuna a JUDr. Ivana Machyniaka v právnej veci žalobcu **F. B.**, bývajúceho vo V., zastúpeného JUDr. A. M., advokátkou so sídlom v B., proti žalovaným **1/ E. K., rod. F.**, bývajúcej vo V., **2/ M. B.**, bývajúcemu v S., **3/ E. B.**, bývajúcej v S., žalovaní 1 až 3 zastúpení JUDr. E. Z., advokátkou so sídlom v G., **o určenie vlastníctva**, vedenej na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 8 C 198/2000, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 23. mája 2006 sp. zn. 10 Co 44/2005

t a k t o :

Rozsudok Krajského súdu v Trnave z 23. mája 2006 sp. zn. 10 Co 44/2005 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Galanta rozsudkom z 10. septembra 2004 č.k. 8 C 198/2000-180 určil, že vlastníkom nehnuteľností vedených Katastrálnym úradom Trnava, Správa katastra Galanta, zapísaných na LV č. X. katastrálne územie V., parc. č. X. lúka o výmere X. m², parc. č. X. roľa o výmere X. m², parc. č. X. roľa o výmere X. m², parc. X. roľa o výmere X. m², parc. č. X. lúka o výmere X. m² v celosti je žalobca **F. B.**. Žalovanú **1/** zaviazal zaplatiť žalobcovi na trovách konania sumu 22 232 Sk. Z vykonaného dokazovania mal preukázané, že právny predchodca žalobcu

nadobudol do vlastníctva sporné nehnuteľnosti. Výmer o prídele do vlastníctva je platný, má všetky náležitosti, je tam pečiatka, je podpísaný a spĺňa požiadavky úradnej listiny. Čo sa týka vydržania zo strany žalobcu, tento nakladal s nehnuteľnosťami, ktoré sú predmetom sporu ako so svojimi. Tieto boli dané do vlastníctva právnomu predchodcovi žalobcu výmerom. Tento nemal dôvod pochybovať o svojom vlastníctve, keďže sporné nehnuteľnosti užíval od roku 1949 do roku 1953, kedy ich vniesol do družstva. V decembri 1995 došlo k doplateniu nedoplatku prídelovej ceny za sporné nehnuteľnosti. Žalobca držal uvedené nehnuteľnosti po zákonom stanovenú dobu 10 rokov, nakoľko do tejto doby sa započítava aj doba po ktorú nehnuteľnosti držal, resp. mohol nimi disponovať aj jeho právny predchodca.

Na odvolanie žalovaných Krajský súd v Trnave rozsudkom z 23. mája 2006 č.k. 10 Co 44/2005-218 zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že návrh zamietol. Zaviazal žalobcu zaplatiť náhradu trov konania žalovaným vo výške 36 837 Sk. Odvolací súd dospel k záveru, že právni predchodcovia žalobcu nemohli nadobudnúť vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam titulom vydržania, pretože im vydržacia lehota v celosti neuplynula. Keďže vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam nenadobudli právni predchodcovia žalobcu, nemohlo prejsť ani na žalobcu, keďže nim nedisponovali. Postupujúc podľa ustanovenia § 220 ods. 1 O.s.p. zmenil rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej z dôvodu jeho vecnej nesprávosti, pretože vzhľadom k chýbajúcej dobromyseľnosti právnych predchodcov žalobcu nemohlo prísť k nadobudnutiu ich vlastníckeho práva vydržaním na základe výmeru o prídele pôdy, listiny na základe ktorej sa mohli dôvodne domnievať, že im nehnuteľnosti patria.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal s poukazom na ustanovenie § 238 ods. 1 O.s.p. dovolanie žalobca, ktorý ho navrhol zrušiť a vec vrátiť Krajskému súdu v Trnave na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodňoval tým, že konanie je postihnuté inou vadou, v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., ktorá spočíva v tom, že odvolací súd sa vôbec nevyporiadal so skutočnosťou, či výmer o prídele do vlastníctva opatrený pečiatkou a podpisom, spĺňa všetky požiadavky úradnej listiny. Takisto sa nezaoberal skutočnosťou, že žalobca v konaní preukázal, že zaplatil prídelovú cenu za nehnuteľnosti, ktoré sú uvedené vo výmere, vrátane tých, určenia ktorých sa domáha, čo svedčí o poctivosti právneho dôvodu

nadobudnutia veci, resp. práva. Nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) je podľa jeho názoru v otázke vydržania vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktoré sú predmetom sporu. Odvolací súd teda nesprávne aplikoval príslušné právne normy a tým dospel k nesprávnemu právnemu názoru. Právni predchodcovia žalobcu nemohli nadobudnúť vlastnícke právo titulom vydržania, pretože im vydržacia lehota neuplynula a preto vlastnícke právo nemohlo prejsť ani na žalobcu, keďže nim nedisponovali. Záver odvolacieho súdu, pokiaľ ide o prerušenie vydržacej doby, resp. skončenia dobromyseľnosti držby právnych predchodcov žalobcu nemá oporu vo vykonanom dokazovaní.

Žalovaní 1/ až 3/ vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalobcu žiadali, aby dovolací súd dovolanie žalobcu zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 238 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je podané opodstatnene.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa. Dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.).

Ak tento zákon neustanovuje inak, pre konanie na odvolacom súde platia primerané ustanovenia o konaní pred súdom prvého stupňa (§ 211 ods. 2 O.s.p.).

Podľa § 122 ods. 1 O.s.p. súd vykonáva dokazovanie na pojednávaní, ak neboli splnené podmienky na vydanie rozhodnutia bez ústneho pojednávania.

Z ustanovenia § 125 O.s.p. vyplýva, že za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy

a vyjadrenia orgánov, fyzických osôb a právnických osôb, listiny, ohliadka a výsluch účastníkov. Pokiaľ nie je spôsob vykonania dôkazu predpísaný, určí ho súd.

Z ustanovenia § 220 O.s.p. vyplýva, že odvolací súd zmení rozhodnutie súdu prvého stupňa, ak nie sú splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 219 O.s.p.) ani jeho zrušenie (§ 221 ods. 1 O.s.p.).

Podľa § 213 ods. 1 O.s.p. odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvého stupňa s výnimkami ustanovenými v odsekoch 2 až 4.

Ak má odvolací súd za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu opakuje sám (§ 213 O.s.p.).

Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že predpokladom toho, aby odvolací súd mohol zmeniť napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa, ak má za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, je opakovanie dokazovania v potrebnom rozsahu odvolacím súdom. Podmienkou zmeny rozhodnutia v takomto prípade je teda skutočnosť, že odvolací súd sám opakuje v potrebnom rozsahu dokazovanie, na základe ktorého dospeje k skutkovému stavu, odlišnému od skutkového stavu zisteného prvostupňovým súdom, tvoriacemu podklad pri rozhodnutiach v danej veci.

Dovolací súd z obsahu spisu zistil, že odvolací súd z dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa vyvodil odlišné skutkové a na ich základe aj právne závery, ako súd prvého stupňa, bez toho aby vo veci vykonal akékoľvek dokazovanie (zopakovanie alebo doplnenie).

Ak sa však odvolací súd chcel odchýliť od skutkových zistení súdu prvého stupňa na základe bezprostredne pred ním vykonaných dôkazov, ma dokazovanie v zmysle § 213 ods. 2 O.s.p. sám v potrebnom rozsahu opakovať a zadovážiť si tak rovnocenný podklad pre odlišné hodnotenie dôkazov v zmysle § 132 O.s.p. Len takýto postup je aj v súlade so zásadou priamosti a ústnosti občianskoprávneho konania, ktoré zásady zostali zachované aj po účinnosti novely Občianskeho súdneho poriadku zákonom č. 273/2007 Z.z. Je

neprípustné, aby odvolací súd ku svojim odlišným skutkovým zisteniam vedúcim k záveru o neopodstatnenosti žaloby, dospel iba na základe prehodnotenia dôkazov vykonaných súdom prvého stupňa.

Z obsahu zápisnice o pojednávaní pred odvolacím súdom dňa 23. mája 2006 na ktorom bolo aj meritorne rozhodnuté totiž vyplýva, že krajský súd na tomto pojednávaní žiadne dokazovanie nevykonal. Nezopakoval ani dôkazy vykonané súdom prvého stupňa (oboznamovanie listinných dôkazov), napriek tomu ich vyhodnotil, v otázke vydržania zaujal opačný právny názor, teda že neboli splnené podmienky vydržania, čím došlo k prehodnoteniu dôkazov bez toho, aby boli opakované dôkazy vykonané súdom prvého stupňa. Vôbec sa už potom nezaoberal otázkou výmeru z 20. októbra 1949.

V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné uviesť, že podanie správy predsedom senátu alebo povereným členom senátu o doterajšom priebehu konania, ktorá povinnosť vyplýva odvolaciemu súdu z ustanovenia § 215 O.s.p., nie je zopakovaním dokazovania v zmysle § 122 a nasl. O.s.p.

Odvolací súd si tak nežadovážil rovnocenný zákonný procesný podklad pre odlišné hodnotenie dôkazov v zmysle § 132 O.s.p. a preto sú jeho skutkové a na ne nadväzujúce právne závery zatiaľ predčasné a dovolaciemu súdu neprislúcha v súčasnom štádiu konania oprávnenie na ich hodnotenie.

Z uvedeného vyplýva, že konanie odvolacieho súdu je postihnuté inou vadou, majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). K takejto vade bol dovolací súd povinný prihliadnuť, i keď by nebola uplatnená ako dôvod prípustného dovolania (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie v zmysle ustanovenia § 243b ods. 1, 2 O.s.p.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. mája 2008

JUDr. Martin V l a d i k, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: